

7. juni 2021

Spørsmål til vurderingene om kloakkrensning ved Kvassnesstemma

Jeg viser til nylig rapport (4 dokumenter) med anbefaling om å etablere kloakkrensning ved Kvassnesstemma (se innsyn.sing.no/alver/innsyn/wfinnsyn.ashx?response=arkivsak_detaljer&arkivsakid=2021004847). I den forbindelse har jeg noen spørsmål til kommunens vurderinger som jeg ber om å få svar på. Svar ønskes nummerert etter spørsmålsnummeret slik at det er enkelt å se hvilket spørsmål som hvert svar gjelder for. Disse svarene vil kunne bidra til bedre forståelse av kommunens vurderinger og belyse hvilke momenter som er tillagt vekt. Svarene vil også bidra til å verifisere at kommunen har vurdert alle sidene ved denne saken før endelig beslutning tas.

1. Avlufting

Det fremkommer av rapporten at avlufting vil avgi like mye lukt uavhengig av om anlegget bygges over eller under bakkenivå. Avlufting vil altså avgi sjenerende lukt. Har kommunen vurdert om avlufting kan foretas ved å montere rør opp langs østre brotårn på Hagelsundbroen for å få lukten høyt opp hvor den ikke er til sjenanse? En slik løsning tilsier at plassering av anlegget ved Hagelsundet er en bedre løsning. Til sammenligning vil en høy pipe sentralt i Knarvik ved Kvassnesstemma gi et ytterligere skjemmende fabrikkgreg.

2. Overflate eller underjordisk anlegg

Rapporten vektlegger at avlufting må skje uavhengig av overflate eller underjordisk anlegg, men utelater å vektlegge fordelene med at ved underjordisk anlegg kan overflaten brukes til andre formål. Ettersom slike anlegg kan bygges underjordisk, er det ikke noe behov for å ha dem over bakkenivå med den visuelle støyen og misbruk av verdifullt areal sentralt i Knarvik som det vil medføre. Har kommunen vurdert muligheten for å bygge anlegget under bakken ved Kvassneset for å frigjøre areal som kan brukes til natur, park og kanskje boliger med fin utsikt mot Osterfjorden? Selv om det gir høyere engangskostnader, vil en slik løsning gi økt varig nytte og verdier ved langt bedre arealutnyttelse og trivsel i Knarvik sentrum.

3. Grensen for sjenerende lukt

Som kjent er menneskets nese langt mer fintfølelse enn hva instrumenter kan måle, slik at målbare krav til luktutslipp blir lite relevant. Hva som er sjenerende lukt er også svært subjektivt og varierer sterkt fra person til person. Det er stor forskjell på antall formelle klager og antall beboere som plages av lukt. Svært mange har høy terskel for å sende inn klager av ulike årsaker, eksempelvis livssituasjonen (har mer enn nok av andre problemer å stri med), evne til å formulere klage, ønsker ikke å stikke seg frem i negativt lys f.eks. ved å få sitt navn trykket i avisen, følelsen av avmakt overfor kommunepolitikere i samarbeid med eksterne konsulentfirma som oppfattes at gjør som de vil, med mer.

At andre anlegg kan skilte med få klager betyr derfor på ingen måte at ikke lukt og andre ulemper er et betydelig problem for nabolaget til slike anlegg. Men noen vil alltid klage både direkte til kommunen og i media i årevis etter driftsetting av anlegget, noe som både vil medføre ressursbruk til saksbehandling og tiltak på anlegget og vil sette Knarvik i et unødvendig dårlig lys som kan hindre kommunens ønskede vekst. Det bør derfor tas utgangspunkt i nulltoleranse for lukt hvor målet er luktfritt anlegg 24/7. Men i fjor sa prosjektlederen i kommunen at det ville bli en utfordring med lukt fra anlegget og at dette skulle undersøkes nærmere.

Luktplagene vil bli større når anlegget utvides med sekundærrensing. I rapporten står det: *"Alver kommune vil trolig ved en eventuell søknad om primærrensing kunne få innvilget unntak fra krav om sekundærrensing ... men kan likevel på et senere tidspunkt få krav om eller selv ønske å utvide til sekundærrensing ... For å sikre en robust og langsiktig løsning anbefales det i utgangspunktet å legge opp til et kjemisk-biologisk anlegg for å sikre tilfredstillende sekundærrensing."* Men i følgende rapport fra Hokksund (ovre-eiker.kommune.no/Aktuelt/Documents/Tillegg%20I%20PS%20109-20%20Forprosjekt%20Hokksund%20RA_290620.pdf) står det: *"Erfaringsmessig vil det bli en del mer lukt fra*

renseanlegget når det installeres biologisk rensetrinn. Det er vanskelig å si hvor mye lukt det blir og hvor mye sjenanse dette vil bli for omgivelsene". En slik risiko som her påtvinges nabolaget krever nærmere analyse, da det jo hjelper fint lite om anlegget skulle være luktfritt noen få år for deretter å avgi lukt grunnet krav til sekundærrensing.

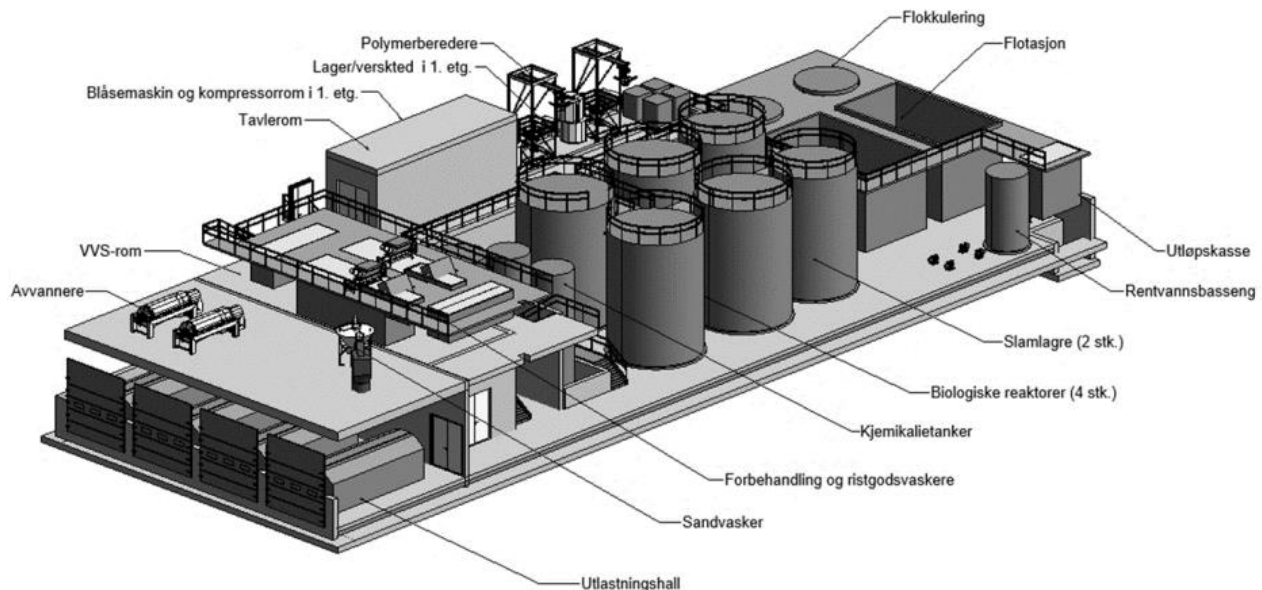
Er det foretatt en analyse av hvor ofte et slikt anlegg vil avgi lukt som menneskets nese kan registrere med de luktreduerende tiltak som planlegges benyttet og ved fremtidig krav til sekundærrensing, og hvor mange boliger i Knarvik som kan bli berørt, gitt de aktuelle vindretningene i området? Kan eksempelvis kommunen garantere 100 % luktfri luft for alle beboere ved Kvasneset 24/7 (hele tiden) selv om dette skulle kreve ekstra investeringer i etterkant av ferdigstilt prosjekt? Jeg tenker da ikke bare på lukt som avgis fra selve anlegget, men også lukt fra de store tankbilene som kjører fra/til anlegget for å hente avføring. Eller hvor mange dager per uke er planen at naboene og andre i området må påregne å kjenne lukt fra anlegget?

4. Fordeling av VA-avgift

Det fremkommer i rapporten at man ønsker å minimere VA-avgiften ved å velge det billigste alternativet ved Kvasnesstemma.

a) Har kommunen vurdert hvor mye et kloakkrenseanlegg vil redusere verdien på boligene i dette området? Eksempler på forhold som kan påvirke boligverdien vil være tidvis sjenerende lukt, lydstry fra vifter, pumper, aggregater, trafoer og andre installasjoner, stank og støy fra tankbil-trafikk, visuell støy som følge av det bygges et fabrikkaktig og dominerende anlegg ved boligstrøk, risiko / frykt for periodiske eller permanente lukt lekkasjer ved tekniske feil og slitasje, noe som kan skje selv om det brukes langt mer penger på luktreduerende tiltak enn hva som er påregnelig at Alver kommune kommer til å bruke, se erfaringene fra Drammen kommune, drammen.kommune.no/om-kommunen/aktuelt/mye-gjores-for-a-hindre-lukt-fra-renseanlegg.

Fabrikkaktig anlegg fra rapporten til Norconsult. "Sekundæranlegg .. Et primærrenseanlegg vil se likt ut, men med åpent gulvareal der de biologiske reaktorene står.":

Dersom boligene i gjennomsnitt faller eksempelvis 200 000 kr i verdi per boenhet, innebærer et valg av Kvasneset fremfor Hagelsundet at beboerne ved Kvasneset indirekte blir påført en enorm VA-avgift som en direkte konsekvens av etableringen av anlegget. Dette for at øvrige innbyggere i Alver kommune skal få billigere VA-avgift. Hvis boligenes totale verdifall tas hensyn til, vil kanskje prisforskjellen mellom Hagelsund-alternativet og Kvasnes-alternativet krympe betydelig og byrden blir jevnere fordelt mellom innbyggerne fordi Hagelsund-alternativet får langt færre naboer. Har kommunen tatt dette i betraktning i sine vurderinger når det nå velges en lokasjon tett på boligstrøk med potensiale for ytterligere 2000 boliger i årene som kommer?

b) Er kostnadsoverslagene i rapporten kvalitetssikret, eksempelvis slik at ikke alternativet ved Kvassneset er underestimert mens øvrige alternativer er overestimert? Er det gjort analyse av potensialet for kostnadsoverskridelser for hvert av alternativene, for å vurdere risikoen for at det i utgangspunktet billigste alternativet likevel ikke blir det billigste? Eksempelvis ble det i fjor sagt at det var utfordrende å få plass til en god tilkomstvei til de store tankbilene til der de skal losse avføring. Og luktutslippene kan bli større enn planlagt slik at ekstra luktreduserende tiltak til betydelig merkostnad blir nødvendig.

5. Arealbruk

Kommunen har via media tidligere informert om at Knarvik skal frigjøres for arealkrevende industri. Samtidig ønsker kommunen å innføre et svært arealkrevende industrianlegg ved Kvassneset sentralt i Knarvik hvor det er flott utsikt mot Osterfjorden som kunne vært utnyttet ved å bygge boliger og park isteden.

- Hva er årsaken til at kommunens egen arealkrevende industri er svært ønskelig i Knarvik sentrum, når privat arealkrevende industri er uønsket av kommunen?
- Hva er årsaken til at kommunal arealkrevende industri til sjenanse for innbyggerne passer spesielt godt sentralt i tettbygd strøk i kommunesenteret, når kommunen har mengder med arealer uten bebyggelse utenfor tettbygd strøk?

6. Ekskludering av alternativer ved Mundalsberg tunnelen

Et alternativ i Gjervik (retning Mundalsberg tunnelen) er i rapporten blitt ekskludert grunnet potensiell konflikt med fremtidig E39. Da det er mulig å bygge anlegget i fjell ved Mundalsberg tunnelen i lavere høyde enn de mulige E39-traseene, virker dette merkelig. Men selv om dette legges til grunn:

- Hva er årsaken til at kommunen mener at en mulig (men lite sannsynlig) konflikt med E39 er viktigere enn en garantert konflikt med behovet til beboerne ved Kvassneset og plassbehovet for Knarviks økende befolkning for øvrig, inkludert muligheter for gåturer rundt Kvassnesstemma uten sjenerende lukt, støy og fabrikkaktige omgivelser?
- Hvorfor er ikke flere alternativer innover Osterfjorden vurdert, eksempelvis i fjell øst for og under Mundalsberg tunnelen i stor avstand fra nærmeste bolig? Se blå ring nedenfor:

Dette med tanke på at området inneholder mer enn nok fjell til å kunne etablere et anlegg utenfor konfliktsone med fremtidig E39.

7. Kvantitet og kvalitet

Kommunen er opptatt av vekst, først og fremst ved økning i folketall. Men folk skal kunne bevege seg utendørs og trenger da arealer til dette. Når kommunen nå planlegger å redusere kvaliteten og arealene på områdene ved turområdet Kvassnesstemma, samtidig som antall boliger i dette området ønskes økt med 2000:

- Har da kommunen planlagt å kompensere med turmuligheter andre steder, f.eks. ved å anlegge flere grusveier i tilknytning til Brekkeløypa? Er i så fall kostnadene med dette tatt med i regnestykket ved valg av lokasjon?
- Er kommunen opptatt av å øke bokvaliteten til innbyggerne i Knarvik eller er det viktigste å øke antall beboere og å få oppfylt krav om kloakkrensning til lavest mulig byggekostnad uten hensyn til nabolaget?

8. Trafikale forhold

Et viktig mål i Knarvikplanen er at folk i større grad skal gå og sykle, og i mindre grad bruke bil. Det medfører langt flere myke trafikanter, noe som vil forsterkes av alle de planlagte boligprosjektene i sentrum. Et anlegg ved Kvassneset vil gi økt trafikk fra ansattes privatbiler, de store tankbilene og andre kjøretøyer. Økt bil- og tankbiltrafikk i området vil øke sannsynligheten for trafikkulykker. Er det analysert hvilke konsekvenser et anlegg ved Kvassneset vil få for trafiksikkerheten og i hvilken grad disse relativt smale vegene egner seg for lange og tunge kjøretøyer?

9. Engangskostnader og varige ulemper

I hvilken grad vektlegger kommunen engangskostnadene i forbindelse med etablering av anlegget opp mot de varige ulempene som anlegget fører med seg for omgivelsene i form av redusert bokvalitet, redusert turkvalitet og andre former for trivselsreduksjon? Minner her om at ulempene for omgivelsene ikke kan måles i antall klager da terskelen for å klage for mange er svært høy selv om man plages, så dette bør ikke bagatelliseres slik rapporten åpenbart gjøre et forsøk på.

10. Anleggets kapasitet nå og i fremtiden

I følge rapporten skal anlegget (i alle fall luktrenseanlegget) overdimensjoneres med 20 % i forhold til behovet ved driftsstart. Samtidig er det planlagt mange tusen boliger i Knarvik, i Flatøy by og andre steder i årene som kommer, noe som åpenbart vil føre til at behovet vil øke langt mer enn 20 %. Hvor har kommunen tenkt å utvide anleggets utstrekning når anleggets kapasitet er overskredet om noen få år?